

Aan:

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Van:

Kanoa Outdoor & Events B.V.
Muidenweg 225
4471 NM Wolphaartsdijk

Datum: 01 september 2025

Betreft: Reactie op wijziging van de Warenwetregeling attractie- en speeltoestellen 2023

Geachte heer, mevrouw,

Samen met een groot aantal leden binnen onze branche hebben we de wijzigingen van de Warenwetregeling attractie- en speeltoestellen 2023 (hierna: WAS) al meerdere malen doorgenomen en tot onze grote verbazing lijkt onze branche nog steeds niet gekend in een aantal wezenlijke aanpassingen die de veiligheid van onze klanten en medewerkers zeker niet beter garanderen dan tot op heden reeds het geval is.

Middels deze brief delen wij de vijf grootste zorgen die binnen de branche, maar zeker ook bij ons als **Kanoa Outdoor & Events B.V.**, leven ten aanzien van de voorgenomen wijzigingen en de daarmee gepaard gaande gevolgen van die eventuele wijzigingen. Wij verzoeken u met klem deze punten goed tot u te nemen en zich te realiseren dat dit mogelijk de laatste mogelijkheid is om bepaalde wijzigingen nog aan te passen of uit het wijzigingsvoorstel te schrappen. Onze zorgen zijn, gelijk aan die van onze (con)collega's in de branche, als volgt samen te vatten:

1) *Bestaande toestellen – erken bestaande keuringen → onredelijk om alles te toetsen aan nieuwe regels*

Het is volstrekt onredelijk om een nieuwe ingebruiknamekeuring te vereisen voor bestaande toestellen. Veel bestaande toestellen (klimbossen, touwparcours, klimwanden)

zijn ontworpen en gekeurd volgens de toestelspecifieke NEN-norm (o.a. **NEN-EN 15567-1** voor touwparcoursen en **NEN-EN 12572** voor klimwanden). In heel de EU worden dergelijke toestellen die voldoen aan deze norm(en) veilig bevonden en goedgekeurd voor ingebruikname.

Bij een nieuwe ingebruiknamekeuring volgens de Warenwetregeling attractie- en speeltoestellen (hierna: WAS) zal het toestel (aanvullend) worden gekeurd aan de hand van de **open WAS-norm** en **Bijlage I**. Voldoening aan een aangewezen toestelspecifieke NEN-norm levert, zo stelt men, enkel een vermoeden van veiligheid voor de onderdelen die de norm bestrijkt. De kans is zeer reëel dat aangewezen instellingen die de eventuele goedkeuring tot ingebruikname verstrekken op basis van het huidige wetsvoorstel verdergaand toetsen op grond van het WAS. Dat kan leiden tot een situatie waarin grote, kostbare wijzigingen nodig zijn aan bestaande toestellen, terwijl de veiligheidswinst nihil of zeer gering is.

Overigens is het (ook) niet gebruikelijk dat bestaande bouwwerken moeten voldoen aan een nieuw Bouwbesluit. Net zomin behoren bestaande activiteitstoestellen te voldoen aan de eisen op grond van het gewijzigde WAS, bijvoorbeeld speeltoestellen die zich in de openbare ruimte bevinden. De enige reden dat bestaande toestellen binnen de branche, die reeds aan alle **NEN-EN 15567-1** en/of **NEN-EN 12572** voldoen, opnieuw gekeurd moeten worden om aan de gewijzigde WAS te voldoen, is dat de **NVWA** heeft aangegeven dat het onduidelijk is hoe zij met bestaande toestellen moet omgaan (**punt 4 Nota van Toelichting WAS-besluit**). Dit kan toch geen reden zijn om dan alle bestaande toestellen in **alleen** onze branche dan maar te verplichten tot een zeer kostbare en geen veiligheidswinst opleverende (her)keuring voor ingebruikname?

Dat het Ministerie ook beoogt om preventief toezicht te houden op bestaande activiteitstoestellen is te begrijpen. Toestellen waarvoor reeds door een externe onafhankelijke deskundige partij een ingebruiknamekeuring is verricht volgens de toestelspecifieke NEN-normen, behoren echter niet opnieuw te worden verplicht tot keuring en dienen te worden vrijgesteld van de ingebruiknamekeuring.

In de woorden van de **Nota van Toelichting op artikel 1 onderdeel CC van het besluit**:

"Ken een eerbiedigende werking toe aan keuringen / certificaten van goedkeuring van voor de inwerkingtreding indien deze zijn verstrekt door onafhankelijke deskundige aanbieders die het toestel hebben gekeurd volgens de toestelspecifieke NEN-norm (ook als dit geen aangewezen instellingen zijn)."

Zelfs als het Ministerie de voorgestelde overgangsregeling voor bestaande toestellen handhaaft, is de termijn van de overgangsregeling voor bestaande toestellen, te weten **twee jaar na inwerkingtreding**, veel te kort. Immers, pas na inwerkingtreding zal duidelijk worden wat de precieze eisen worden voor de activiteitstoestellen. Daarvoor moeten de aangewezen instellingen, die tot op heden nog onvoldoende duidelijk in beeld zijn en zeer waarschijnlijk in het buitenland gevestigd zijn, immers eerst hun (Nederlandse?) deskundigen voor deze nieuwe toestellen hebben opgeleid en accreditatie hebben aangevraagd. Daarna moeten deze aangewezen instellingen gezamenlijk de toe te passen keuringsschema's gaan opstellen, overeenstemming bereiken over de keuringen en het een schemabeheerder aanstellen. Immers, er de keuringen moeten door elke bevoegde keuringsinstantie gelijk worden toegepast. Voor willekeur en onduidelijkheid ten aanzien van de keuringen en keuringsresultaten is vanzelfsprekend geen plaats.

En niet onbelangrijk. Pas als de eisen op grond van het keuringsschema duidelijk zijn, kan een fabrikant worden verzocht om aanpassing van het bestaande ontwerp of onderdelen daarvan volgens de nieuwe eisen. En pas nadat die aanpassingen door de fabrikant of bouwer zijn doorgevoerd, kan een eventuele keuring in de praktijk worden verricht. Kortom, de ervaring leert dat dergelijke trajecten niet binnen twee jaar te realiseren zijn. De kans is dan groot dat wij ons klimbos en touwparcours, dat volledig voldoet aan de huidige, Europese toestelspecifieke NEN-normen, zoals voormeld, zal moeten worden gesloten, enkel vanwege een niet doordachte overgangstermijn. Dat is volstrekt onredelijk.

Mocht men ondanks voormelde bezwaren toch vasthouden aan een overgangsregeling, waarbij bestaande toestellen ook volgens de WAS gekeurd moeten worden, dan behoort de overgangstermijn minimaal vijf jaar te zijn zodat er voldoende tijd is om toestellen daar waar nodig aan te passen en de bedrijfsvoering van bestaande, goedgekeurde en veilige klimbossen en touwparcoursen niet in het geding te laten komen.

2) Geen uitsluiting van elk gevaar

- In **Bijlage I punt 1.a en 1.b** van het WAS staat dat “*elk gevaar moet worden uitgesloten*”. Dat is vanzelfsprekend volstrekt onmogelijk, zoals u zult begrijpen. In geen enkele situatie binnen de buitensport branche, kun je “*elk gevaar*” uitsluiten. Ook de klant van een klimbos en touwparcours realiseert zich dat is onze jarenlange ervaring. Wij verwachten dan ook niet dat dit nog enige toelichting nodig heeft.

In het wijzigingsvoorstel staat wél een wijziging voor **artikel 5** (en **artikel 16**) WAS opgenomen:

*In **artikel 5, eerste lid** wordt “dat zij bij redelijkerwijs te verwachten gebruik geen gevaar opleveren voor de veiligheid of de gezondheid van de mens” **vervangen door:** “dat zij bij normaal of redelijkerwijs te verwachten gebruik veilig zijn”.*

Deze wijziging dient vanzelfsprekend ook te worden doorgevoerd in Bijlage I punt 1.a en b van het WAS, zodat de bijlage en de (gewijzigde) WAS met elkaar in lijn zijn.

- Voorts dient in het WAS aanvullend te worden opgenomen:

“De haalbaarheid hogere veiligheidsniveaus te bereiken, volstaat niet om een toestel als een onveilig toestel te beschouwen.”

Dit is in lijn met **artikel 6 lid 2** van de **Verordening Algemene Productveiligheid**.

3) Ingebruiknamekeuring (normering en capaciteit van deskundigen) bij de activiteitstoestellen (Ministeriële Regeling genoemd onder N, Bijlage I lid 6)

- De aangewezen instanties dienen deskundige inspecteurs in te zetten voor de ingebruiknamekeuring. Er bestaat grote zorg dat er **onvoldoende (gespecialiseerde) inspecteurs beschikbaar** zullen zijn om de toestellen in onze branche (klimbossen, touwparcours en klimparken) door een deskundig inspecteur te keuren.

Er zijn zorgen m.b.t. de **keuzevrijheid van de keurende instantie**. In het huidige wijzigingsvoorstel wordt de nadruk gelegd op de onafhankelijkheid van de keurende instantie en wordt een **NEN-EN-ISO/IEC 17065-geaccrediteerde** instelling geëist. De bestaande geaccrediteerde keurende partijen die voldoen aan deze NEN-norm zijn veelal werkzaam in de offshore branche. Zij hebben kennis van 'op hoogte werken', maar specifieke kennis van klimbossen, klimparken, touwparcours etc. ontbreekt.

Laat er geen misverstand over bestaan. Het is juist de **deskundigheid van de inspecteur** die veel belangrijker is voor een juiste beoordeling van de veiligheid bij ingebruiknamekeuring. Die competenties zijn juist beter gewaarborgd bij een **NEN-EN-ISO/IEC 17020-geaccrediteerde** instelling. De keurende instanties en hun inspecteurs hebben expertise op het hoogste niveau binnen de branche waarin zij werkzaam zijn. De ervaring leert dat dit zowel wel de veiligheid als werkzaamheid ten goede komt. Immers, zowel de inspecteur als de ondernemer in kwestie weet waar men het over heeft.

Tenslotte. De verwachting is dat er in Nederland uiteindelijk maar één of misschien twee partijen zijn die kunnen voldoen aan de NEN 17065-accreditatie-eisen. Hiermee creëert de overheid een **ongelijk speelveld**. Of het zorgt ervoor dat **Europese of internationale, veelal beursgenoteerde**, bedrijven die NEN 17065 geaccrediteerd zijn, zich op deze markt gaan begeven. En dat eventuele al dan niet grens overstijgende '**onderaanneming constructies**' de situatie niet verbeteren en de wellicht de prijs, maar vooral de veiligheid ,niet ten goede komen.

We voorzien dat wij als ondernemer, maar daarnaast ook onze klant, de rekening gaan betalen als de capaciteit en deskundigheid onvoldoende blijken en er geen of nauwelijks marktwerking is.

- De ingebruiknamekeuring van het WAS gaat **ten onrechte veel verder dan de toestelspecifieke norm**. De beoogde keuring is niet in lijn met de eisen zoals die in andere EU-landen gelden en wordt daardoor veel te zwaar. Dat leidt tot dure aanpassingen die geen merkbaar effect op de veiligheid hebben en die fabrikanten, die veelal op Europees of internationaal niveau werkzaam zijn, niet of zeer lastig kunnen doorvoeren.

Door de beperkte capaciteit van specialisten is het doorgaans ook niet mogelijk dergelijke aanpassingen op korte termijn uit te voeren. **Het is daarom belangrijk dat in principe enkel aan de toestelspecifieke norm wordt gekeurd**. Die norm is immers al gericht op de veiligheid van de toestellen.

4) Ingrijpende wijziging en reparaties (Artikel 15 WAS / artikel 1 punt O wijzigingsvoorstel)

- In het WAS stond reeds deze formulering:
"Indien het oordeel van de aangewezen instelling luidt dat de wijziging of reparatie de veiligheid of gezondheid van personen negatief kan beïnvloeden, vervalt de geldigheid van het betreffende certificaat van goedkeuring en dient degene, bedoeld in het eerste lid, of de beheerder een nieuwe aanvraag in voor een keuring van het toestel."

Deze formulering is veel te resoluut. Bijna elke wijziging of reparatie **"kan"** de veiligheid negatief beïnvloeden, met sluiting van het toestel tot gevolg. Als voorbeeld: er is een reparatie van één hindernis in een klimbos met 46 hindernissen verdeeld over 6 afzonderlijke routes noodzakelijk, omdat er een houten plank in de hindernis niet veilig is.

Die plank moet worden vervangen, geen grote klus, binnen een half uur gedaan. De betreffende route gaat even dicht en kan weer open zodra de plank is vervangen. Zou door die wijziging, die eerst gemeld moet worden bij de keuringsinstelling, dan het gehele klimbos dicht moeten? Of enkel de route waar deze hindernis onderdeel van is?

Een **klein risico** rechtvaardigt niet zonder meer een ongeldigverklaring van het certificaat en sluiting van het toestel, in ons geval het gehele klimbos. Hier dient een **genueanceerder beleid** te komen waarbij de beheerder tenminste een redelijke termijn krijgt om de waargenomen risico's te verhelpen. En wellicht ook een duidelijker beschrijving van wat een te melden wijziging betreft en vooral ook wat niet. Immers, intern is de deskundigheid hoog en weet men wat te doen als er, onverwachts, klein onderhoud nodig is.

De **Verordening Algemene Productveiligheid** maakt onderscheid tussen **risico en ernstig risico**, en beschrijft 'ernstig risico' als:

"een risico waarvoor, op basis van een risicobeoordeling en rekening houdend met het normale en voorzienbare gebruik van het product, een snel ingrijpen van de markttoezichtautoriteiten noodzakelijk wordt geacht, met inbegrip van gevallen waarin de gevolgen van het risico zich niet onmiddellijk voordoen."

Pas als er sprake is van ernstige risico's zou de aangewezen instelling/toezichthouder moeten kunnen afzien van het toekennen van deze redelijke termijn. In andere, minder risicovolle situaties, zou het voldoende moeten zijn dat de ondernemer de kleine aanpassing doet (bijv. de kapotte plank vervangen in de hindernis) en vervolgens daar melding van doet bij de keurende instelling. Dit is een zogenaamde beheerdersverplichting die omvat dat je toestel in de staat brengt zoals die was op het moment van keuring en dus goedkeuring door bevoegde instelling.

5) Melding 'ernstig ongeval' (Artikel 1 punt V wijzigingsvoorstel / Artikel 23 WAS)

- Op verzoek van de NVWA is voorgesteld **artikel 23 lid 2 WAS** als volgt te wijzigen, waardoor het tweede lid als volgt komt te luiden:

"2. Van een ernstig ongeval als bedoeld in het eerste lid is sprake bij elke verwonding waardoor er blijvend ernstig letsel is opgelopen, waarvoor professionele medische behandeling of een ziekenhuisopname noodzakelijk is, of bij overlijden."

De zinsnede '**professionele medische behandeling**' is nieuw ingevoegd, maar **zeer onduidelijk en onredelijk**. Professioneel ziet op 'beroepsmatige' behandeling. Ook gecertificeerde EHBO'ers op onze werkvloer verrichten professionele medische behandeling als ze een pleister plakken op een schaafwond. Dit is geen duidelijke en zeker geen wenselijke definitie.

Het leidt ertoe dat een zeer groot aantal ongevallen moet worden gemeld, terwijl dit **klein letsel** betreft dat onlosmakelijk verbonden is aan sportief recreëren. Dit kost onnodige capaciteit bij zowel ondernemer als toezichthouder. De noodzakelijkheid van professionele medische behandeling is bovendien ook geen duidelijk criterium. Wie bepaalt dat?

Wat betreft de tekst "*of een ziekenhuisopname noodzakelijk is*", wil ik nog opmerken dat in de praktijk veelal niet duidelijk is hoe het verloop na een ongeval, klein of groot, gaat na

vertrek van onze locatie. Ook melden klanten niet altijd bij ons als er sprake is van een 'ongeval'.

- De huidige definitie van 'ernstig ongeval' volstaat, met de kanttekening dat de woorden **"al dan niet"** bij het huidige **artikel 23 lid 2 onder b** dienen te worden verwijderd. Immers, door de woorden 'al dan niet' zou **ieder letsel, niet enkel blijvend letsel**, moeten worden gemeld."

Artikel 23 lid 2 WAS komt door de door ons met klem voorgestelde wijziging als volgt te luiden: *"Onder een ernstig ongeval als bedoeld in het eerste lid wordt in ieder geval verstaan, een ongeval:*

- a. met dodelijke afloop;*
- b. met blijvend letsel aan een persoon tot gevolg; of*
- c. dat leidt tot onmiddellijke ziekenhuisopname.*

Tot slot:

Wij verzoeken u met klem rekening te houden met bovenstaande grote zorgen en de wetsvoorstellen daarop aan te passen.

Met vriendelijke groet,

Karim Jumelet

eigenaar/bestuurder

Kanoa Outdoor & Events